

C/2025/6342

21.11.2025.

EIROPAS SISTĒMISKO RISKU KOLĒĢIJAS IETEIKUMS
(2025. gada 25. septembris)
par trešo valstu multiemitentu stabilās kriptovalūtas shēmām
(ESRK/2025/9)
(C/2025/6342)

EIROPAS SISTĒMISKO RISKU KOLĒĢIJAS VALDE,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu ⁽¹⁾ un jo īpaši tā IX pielikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1092/2010 (2010. gada 24. novembris) par Eiropas Savienības finanšu sistēmas makrouzraudzību un Eiropas Sistēmisko risku kolēģijas izveidošanu ⁽²⁾ un jo īpaši tās 3. panta 2. punkta d) apakšpunktu, kā arī 16., 17. un 18. pantu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2023/1114 (2023. gada 31. maijs) par kryptoaktīvu tirgiem un ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1093/2010 un (ES) Nr. 1095/2010 un Direktīvas 2013/36/ES un (ES) 2019/1937 ⁽³⁾,

ņemot vērā Eiropas Sistēmisko risku kolēģijas Lēmumu ESRK/2011/1 (2011. gada 20. janvāris), ar ko pieņem Eiropas Sistēmisko risku kolēģijas Reglamentu ⁽⁴⁾, un jo īpaši tā 18. un 19. pantu,

tā kā:

- (1) Kriptoaktīvi ir strauji augošs finanšu segments, kas arvien biežāk ir savstarpēji saistīts ar tradicionālajiem aktīviem un ir kaitējuma izplatīšanās kanāls, kuram nepieciešams monitorēt finanšu stabilitātes aizsardzības nolūkā. Šim segmentam raksturīga spekulatīva rīcība, ierobežota caurredzamība un ārkārtējs cenu svārstīgums, kā arī bieži nelikumīgas rīcības gadījumi. Stabils kriptovalūtu, kas ir kriptoaktīvu apakškopa, kuras veidotas tā, lai uzturētu stabilu vērtību attiecībā pret konkrētiem atsauces aktīviem vai aktīvu grozu, lietojums arī paplašinājies, un tās galvenokārt tiek izmantotas, lai piekļūtu kriptoaktīvu tirgiem un izietu no tiem. Stabils kriptovalūtu pamatā parasti ir rezerves, piem., skaidra nauda vai augsti likvidi finanšu instrumenti emitenta turējumā, tostarp noguldījumi kredītiestādēs, taču šādu rezervju sastāvs un risks dažādiem emitentiem un dažādās jurisdikcijās atšķiras. Šīm rezervēm ir izšķiroša nozīme, jo emitentiem tās ātri jāmonetizē, izpildot žetonu turētāju iesniegtos izpirkšanas pieprasījumus. Tāpēc rezerves palīdz saglabāt uzticēšanos stabils kriptomonētu vērtībai. Tomēr stabils kriptovalūtu privātas emisijas raksturs, kā arī bažas par to pamatā esošo rezervju kvalitāti un caurredzamību, rada būtiskas problēmas finanšu sistēmai.
- (2) Stabils kriptovalūtas neaizsargātība, sākot no potenciāli nepietiekamām rezervēm līdz tirgus uzticības zaudēšanai, var mazināt tai paredzēto stabila apmaiņas un vērtības uzkrāšanas līdzekļa lomu, potenciāli pārnesot satricinājumus uz plašāku finanšu sistēmu un palielinot sistēmisko risku. Tas kļuva acīmredzams *Silicon Valley Bank* (SVB) sabrukuma laikā 2023. gada 11. martā, kad tam sekojošā ievērojamā USDC (*Circle* emitēta stabils kriptovalūta) piesaistes korekcija atklāja neaizsargātību, kas izriet no saiknēm finanšu iestāžu starpā. Tas uzsver vajadzību pēc stabiliem noteikumiem, stingras uzraudzības un pienācīgas izpildes nodrošināšanas.
- (3) Savienības līmenī tika pieņemta Regula (ES) 2023/1114 (turpmāk – “MiCAR”), lai paredzētu regulējumu, ar ko nosaka vienotas prasības attiecībā uz kriptoaktīvu publisko piedāvājumu, kā arī šādu kriptoaktīvu, tostarp aktīviem piesaistītu žetonu un elektroniskās naudas žetonu, pielaidi tirdzniecībai, izveidojot īpašu un saskaņotu regulējumu kriptoaktīvu tirgiem Savienības līmenī. Šāds Savienības mēroga regulējums tika uzskatīts par vajadzīgu, lai veicinātu juridisko noteiktību kriptoaktīvu jomā un veicinātu inovāciju, vienlaikus nodrošinot ieguldītāju aizsardzību un tirgus integritāti, veicinot finanšu stabilitāti un maksājumu sistēmu raitu darbību, novēršot monetārās politikas riskus, kas varētu rasties no kriptoaktīvu tirgiem, un aizsargājot monetāro suverenitāti visā Savienībā.

⁽¹⁾ OV L 1, 3.1.1994., 3. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_international/1994/1/oj.

⁽²⁾ OV L 331, 15.12.2010., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2010/1092/oj>.

⁽³⁾ OV L 150, 9.6.2023., 40. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1114/oj>.

⁽⁴⁾ OVC 58, 24.2.2011., 4. lpp.

- (4) Pēdējos gados arvien vairāk tiek izmantotas jauna veida shēmas, kas ietver Savienībā bāzētu stabilās kriptovalūtas emitentu, kurš sadarbojas ar ārpussavienības emitentu, lai kopīgi emitētu elektroniskās naudas žetonus, kas ir viens no MiCAR definētajiem stabilās kriptovalūtas veidiem. Abu emitentu emitētajiem elektroniskās naudas žetoniem ir vienādi tehniskie raksturlielumi, un emitenti tos pasniedz kā savstarpēji aizstājamus. Šādā shēmā (turpmāk – “trešo valstu multiemitentu stabilās kriptovalūtas shēma” vai “shēma”) katrs emitents darbojas saskaņā ar atšķirīgu tiesisko regulējumu, rezerves, kas nodrošina elektroniskās naudas žetonus, sadalot starp dažādām jurisdikcijām.
- (5) Lai gan MiCAR reglamentē savstarpēji aizstājamu kryptoaktīvu multiemisijas Savienības ietvaros, tajā nav skaidri reglamentēta iespēja shēmās iesaistīt Savienības emitentu un trešās valsts (ārpus Savienības) emitentu. Citiem vārdiem sakot, tajā nav konkrēti noteikta trešo valstu multiemitentu stabilās kriptovalūtas shēmu darbība. Tas, visticamāk, atspoguļo likumdevēju nodomu ierobežot multiemitentu kriptovalūtas shēmas, attiecinot tās tikai uz Savienībā reģistrētiem emitentiem un pakļaujot tās noteiktiem nosacījumiem. Papildu juridiskā analīze šajā sakarā sniegta ECB neoficiālajā dokumentā par ES un trešo valstu stabilās kriptovalūtas multiemisiju^(*). Tas, ka šādas shēmas nav skaidri aizliegtas MiCAR, noved pie atšķirīgām pieejām – dažas nacionālās kompetentās iestādes (NKI) uzskata, ka šādi trešo valstu multiemitenti MiCAR ietvaros ir atļauti, savukārt citas uzskata, ka saskaņā ar MiCAR tie nav atļauti. Šīs atšķirīgās pieejas ir pretrunā MiCAR mērķim noteikt vienotas prasības. Šāda situācija apdraud vienotā tirgus būtību, saskaņā ar kuru ar atļaujas piešķiršanas procedūras palīdzību NKI piešķirta atļauja nodrošina emitentam piekļuvi visam Savienības tirgum, kas nozīmē, ka potenciāli riskantas shēmas, kuras noraidītas vienā dalībvalstī, var tikt apstiprinātas citā dalībvalstī un tās joprojām darbosies pārējās dalībvalstīs, ņemot vērā pakalpojumu brīvas aprites principu. Tādējādi pašreizējo situāciju raksturo liela juridiskā nenoteiktība, ko varētu novērst, sniedzot skaidru risinājumu juridiskā teksta interpretācijā.
- (6) Trešo valstu multiemitentu stabilās kriptovalūtas shēmu darbība balstās uz pieņēmumu, ka iesaistīto valstu tiesiskais regulējums ir līdzvērtīgs. Tomēr MiCAR nav ietverti nekādi noteikumi par šāda līdzvērtības novērtējuma veikšanu. Tā vietā MiCAR 140. panta 2. punkta v) apakšpunktā noteikts, ka Komisijai, apspriežoties ar Eiropas Banku iestādi (EBI) un Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādi (EVTI), līdz 2027. gada jūnijam jāiesniedz Savienības likumdevējiem ziņojums, kurā izvērtēts, vai nepieciešams izveidot līdzvērtības regulējumu. Ņemot vērā termiņus, arvien biežāk tiek uzskatīts, ka nav ieteicams gaidīt novērtējumu, pirms risināt šo jautājumu.
- (7) Trešo valstu multiemitentu stabilās kriptovalūtas shēmas to īpašās struktūras dēļ, kas ietver rezervju turēšanu dažādās jurisdikcijās un pie emitentiem, kuri darbojas saskaņā ar dažādiem tiesiskajiem regulējumiem, palielina finanšu stabilitātes riskus un rada ievērojamu neaizsargātību: Savienības iestādes nevar pienācīgi novērtēt ārpussavienības emitentu riska pārvaldību vai rezervju pietiekamību, un pārrobežu rezervju pārvedumu rebalansēšanas mehānismi ir īpaši nestabili spriedzes periodos, jo īpaši tad, ja rezerves ir nelikvīdas vai to pārvedumus ierobežo trešo valstu iestādes. Iespējama saskaņota Savienības un trešo valstu regulējuma trūkums apdraud tādu pasākumu izpildes nodrošināšanu kā MiCAR maksimālās robežvērtības ārvalstu valūtā denominētas stabilās kriptovalūtas emisijai, kas var ietekmēt maksājumu sistēmu raitu darbību un palielināt atkarību no trešo valstu valūtām. Tas arī rada regulējuma arbitrāžas iespēju, stimulējot žetonu turētājus veikt izpirkšanu pie Savienības emitentiem, jo īpaši, ja trešo valstu emitenti piemēro maksas vai laika ierobežojumus vai ja stabilās kriptovalūtas cena kļūst zemāka par nominālvērtību. Turklāt arvien pieaugošā trešo valstu multiemitentu stabilās kriptovalūtas shēmu izmantošana Savienībā palielinājusi darījumu apjomu, palielinot kaitējuma izplatīšanās riskus, savukārt pašuzturētu maku plaša izmantošana un ierobežota piekļuve datiem kavē centienus izsekot elektroniskās naudas žetoniem un nodrošināt pienācīgas rezerves. Trešo valstu multiemitentu stabilās kriptovalūtas shēmas arī palielina žetonu izpirkšanas panikas iespējamību, jo Savienības emitentiem var nākties dzēst saistības gan pret Savienības, gan ārpussavienības žetonu turētājiem, kuru izpildei Savienības uzraudzībai pakļautās rezerves var būt nepietiekamas.
- (8) Paļaušanās uz rezervju rebalansēšanas pārrobežu mehānismiem rada papildu neaizsargātību, jo īpaši saspringtos apstākļos, kuros trešo valstu iestādes var noteikt prioritāti nacionālajām interesēm, ierobežojot līdzekļu pārvedumus. Šie strukturālie trūkumi pakļauj Savienības finanšu sistēmu tāda kaitējuma izplatīšanās riskam, ko rada krīzes, kuru izcelsme ir trešās valstīs. Tas arī radītu nepamatotu slogu Savienības uzraudzības iestādēm, kuras būtu atbildīgas par tādu saistību izpildes nodrošināšanu, kas radītas ārpus to kompetences un kontroles.

(*) ECB (2025. gads), *ECB non-paper on EU and third-country stablecoin multi-issuance*, publicēts Eiropas Savienības Padomes interneta vietnē www.consilium.europa.eu.

- (9) Trešo valstu multiemitentu stabilās kriptovalūtas shēmas arī rada specifiskas problēmas Savienības kryptoaktīvu pakalpojumu sniedzējiem (KPS), kuri savu standarta pakalpojumu piedāvājuma ietvaros var būt ārpusSavienības žetonu turētāju izpirkšanas pieprasījumu starpnieki. Tā darot, tie var kļūt par izpirkšanas panikas kaitējuma izplatīšanās kanāliem tirgus spriedzes laikā. Tas varētu palielināt līdzekļu aizplūšanas riskus un radīt likviditātes risku tirgū.
- (10) Strauja tirgus izaugsme un uzņēmumu centieni nodrošināt Savienības atļaujas trešo valstu multiemitentu stabilās kriptovalūtas shēmu darbībai, par ko liecina atļaujas izsniegšana divām struktūrām 2025. gada septembrī, palielina arī savstarpējo saikni ar finanšu iestādēm. Ar stabilajām kriptovalūtām saistīti noguldījumi tiek novirzīti nelielam skaitam banku, kuru neaizsargātība pret likviditātes satricinājumiem, jo īpaši mazākās jurisdikcijās, attiecīgi palielinās vienlaikus ar to riska darījumu koncentrācijas pieaugumu. Turklāt, pieaugot trešo valstu multiemitentu stabilās kriptovalūtas shēmu apjomam, savstarpējā saikne starp emitentiem un bankām potenciāli varētu palielināt kaitējuma izplatīšanās riskus. Turklāt nepietiekami dati par stabilo kriptovalūtu rezervēm, t. sk. to sastāvu, kā arī aktīvu plūsmām starp jurisdikcijām kavē uzraudzības efektivitāti, tostarp tādas procesus kā riska novērtēšana un rezervju kalibrēšana. Šīs norises uzsver Savienības finanšu stabilitātes apdraudējumu būtiskumu, jo tās galu galā varētu izraisīt negatīvu satricinājumu no ārvalstīm ieplūšanu Savienības finanšu sistēmā.
- (11) Šīs strauji mainīgās situācijas dēļ nekavējoties jānovērš konstatētie riski finanšu stabilitātei, lai novērstu to materializēšanos vai mazinātu to iespējamo ietekmi. Apgrozībā esošo stabilo kriptovalūtu pieaugošais apjoms liecina par to, ka šis jautājums jārisina steidzami.
- (12) Ņemot vērā iepriekš minēto, Eiropas Sistēmisko risku kolēģija (ESRK) ar šo sniedz ieteikumu kopumu, kura mērķis ir novērst vai mazināt finanšu stabilitātes riskus, kas raksturīgi trešo valstu multiemitentu stabilās kriptovalūtas shēmām. Šo ieteikumu pamatā ir ESRK Kryptoaktīvu un decentralizēto finanšu darba grupas analītiskais darbs, kā izklāstīts tās 2025. gada ziņojumā. Šajā dokumentā sniegtie ieteikumi atbilst tehnoloģiskās neitralitātes principam, nodrošinot, ka tie nekavē tehnoloģiskās un finanšu inovācijas progresu Savienībā, bet gan koncentrējas uz tādu risku mazināšanu, kas tiek uzskatīti par būtiskiem Savienības finanšu stabilitātei.
- (13) A ieteikums izstrādāts, lai jo īpaši nodrošinātu, ka, nepastāvot juridiskajam regulējumam, kas īpaši attiecas uz trešo valstu multiemitentu stabilās kriptovalūtas shēmām, prioritāte ir finanšu stabilitātes apsvērumiem, un tāpēc Komisija interpretē MiCAR kā tādu, kas nepieļauj šādas shēmas. Šādu shēmu strukturālā neaizsargātība ievērojami vājina Savienības prudenčiālo regulējumu, palielinot izpirkšanas panikas, likviditātes neatbilstības un regulējuma arbitražas iespējamību. Šos riskus vēl vairāk pastiprina trešo valstu emitentu pārraudzības trūkums un pārrobežu rezervju rebalansēšanas mehānismu nestabilitāte. Pieņemot shēmu nepieļaujamības nostāju, tiktu novērsti ar šādām shēmām saistītie sistēmiskie riski.
- (14) No otras puses, ja shēmas turpina darboties, tām būtu jāpiemēro īpašs regulējums, kas nosaka to riskiem atbilstošus aizsardzības pasākumus. B ieteikums izstrādāts, lai nodrošinātu, ka tiek izveidota sistēma, ar kuras palīdzību novērtē trešo valstu stabilās kriptovalūtas noteikumu līdzvērtību MiCAR prasībām. Savienības un trešo valstu regulējuma nesaskaņotība rada nepilnības noteikumu izpildes nodrošināšanā, kas apdraud finanšu stabilitātes un maksājumu sistēmu raitas darbības aizsardzības pasākumus. Bez līdzvērtības konstatēšanas trešo valstu emitenti varētu apdraudēt Savienības aizsardzības pasākumus, palielinot iespējamību, ka tiks destabilizēta plašāka ietekme uz Savienības finanšu sistēmu. Tāpēc līdzvērtības noteikšana ir būtiska, lai uzlabotu rezervju rebalansēšanas mehānismus gan parastos, gan spriedzes apstākļos. Tas atbilst Komisijas pilnvarām saskaņā ar MiCAR 140. panta 2. punkta v) apakšpunktu.
- (15) C ieteikums izstrādāts, lai ar trešām valstīm noslēgtu uzraudzības sadarbības nolīgumus par trešo valstu multiemitentu stabilās kriptovalūtas shēmu uzraudzību. Veicinot koordinētu uzraudzību, šā ieteikuma mērķis ir aizsargāt finanšu stabilitāti Savienībā un saglabāt tās tiesiskā regulējuma integritāti.
- (16) D ieteikums izstrādāts, lai novērstu šķēršļus rezervju pārrobežu mobilitātei, reaģējot uz līdzekļu aizplūšanas riskiem, kas var rasties ārpus Savienības, jo īpaši spriedzes, atvēršanās vai noregulējuma periodos. Vēsturiskie dati liecina, ka šādu notikumu laikā iespējami ierobežojumi attiecībā uz rezervju plūsmām. Novēršot tehniskos un juridiskos šķēršļus rezervju mobilitātei, šā ieteikuma mērķis ir nodrošināt izpirkšanas pieprasījumu savlaicīgu izpildi dažādās jurisdikcijās.

- (17) E ieteikums izstrādāts, lai nodrošinātu, ka uz trešo valstu multiemitentu stabilās kriptovalūtas shēmām attiecas Savienības centralizēta uzraudzība, ņemot vērā proporcionālitates izvērtējumu. Rezervju sadalījums starp jurisdikcijām, kā arī nepilnīgi dati par žetonu turētājiem un rezervju pietiekamību palielina izpiršanas panikas, maksātnespējas un kaitējuma izplatīšanās uz bankām iespējamību. Informācijas plūsmu pastiprināta pūļa mentalitātes ietekme krīžu laikā varētu vēl vairāk destabilizēt tirgus. Lai to risinātu, ierosinātie MiCAR grozījumi dalību trešo valstu multiemitentu stabilās kriptovalūtas shēmā paredzētu kā vienu no kritērijiem aktīviem piesaistītu žetonu un elektroniskās naudas žetonu nozīmīguma noteikšanai, tādējādi nodrošinot EBI uzraudzību. Šāda pieeja nodrošina proporcionālu pārraudzību, pamatojoties uz shēmu mērogu un starptautisko ietekmi.
- (18) EBI būtu jāturpina veicināt trešo valstu multiemitentu stabilās kriptovalūtas shēmām piemēroto uzraudzības pieeju konverģence visā Savienībā gan atļaujas piešķiršanas procedūras laikā, gan visā pastāvīgās uzraudzības laikā, izmantojot esošos nemērķētos MiCAR noteikumus. F ieteikums izstrādāts, lai nodrošinātu, ka EBI pamatnostādnēs un citos attiecīgajos regulatīvajos standartos tiek precizēta uzraudzības prakse visā Savienībā, lai novērstu trešo valstu multiemitentu stabilās kriptovalūtas shēmām raksturīgos finanšu stabilitātes riskus. Tajā galvenā uzmanība pievērsta tādu prudenciālo prasību izpildes nodrošināšanai, kas ir samērīgas ar riskiem un pamatojas uz risku rūpīgu novērtējumu. Turklāt tas aicina uzraudzības iestādes izmantot esošo regulējumu, nodrošinot ar saistītajiem riskiem samērīgu prudenciālo prasību izpildi.
- (19) G ieteikums izstrādāts, lai novērstu to, ka Savienības KPS veicina aizstājamu stabilo kriptovalūtu pārrobežu izpiršanas palielināšanos trešo valstu multiemitentu shēmu kontekstā. Vajadzīgi EVTI pastāvīgi centieni uzraudzības konverģences uzlabošanā un riska mazināšanas pasākumu ieviešanā, lai izvairītos no tā, ka KPS nacionālā līmeņa uzraudzība un "atļaujas piešķiršanas procedūra" rada nevienlīdzīgu praksi Savienībā.
- (20) H ieteikums izstrādāts operacionālo risku novēršanai, pieprasot Savienības emitentiem pierādīt, ka finanšu iestādes, kas atbalsta trešo valstu emitentu darbību, spēj veikt aktīvu pārdošanu, apstrādāt pārrobežu līdzekļu pārvedumus un saglabāt piekļuvi starptautiskajām maksājumu sistēmām. Uzraudzības iestādēm būtu jāpārbauda šie pierādījumi un gadījumos, kuros to pieļauj tiesību akti, jāiegūst papildu informācija, nodrošinot trešo valstu multiemitentu stabilās kriptovalūtas shēmu efektīvu uzraudzību un stabilitāti.
- (21) I ieteikums izstrādāts, lai kompetentajām iestādēm, ciktāl to atļauj spēkā esošais tiesiskais regulējums, būtu piekļuve uzticamiem datiem, kas ir būtiski šādu shēmu uzraudzībai. Ārpussavienības platformu un pašuzturētu maku izmantošana rada datu būtisku trūkumu, kamēr pārraudzību vēl vairāk kavē nekonsekventa pārskatu sniegšanas prakse. Pārskatu sniegšanas pienākumu izpildes stiprināšanai un MiCAR pārskatu sniegšanas paplašināšanai būs izšķiroša nozīme efektīvas uzraudzības un riska pārvaldības nodrošināšanā.
- (22) J ieteikums izstrādāts, lai uzlabotu caurredzamību, izmantojot informācijas atklāšanu baltajās grāmatās, kas attiecas uz aktīviem piesaistītiem žetoniem un elektroniskās naudas žetoniem, kuri saistīti ar trešo valstu multiemitentu stabilās kriptovalūtas shēmām. Visaptveroša informācija par struktūru, pārvaldību un atkarību no trešām valstīm uzlabos riska novērtējumu, novērsīs MiCAR atbilstības nepareizu atspoguļojumu un stiprinās uzticēšanos tirgum. Labāka caurredzamība atbalstīs uz informāciju balstītu lēmumu pieņemšanu un efektīvu pārraudzību, kā arī samazinās destabilizējošas izpiršanas panikas risku,

IR PIEŅĒMUSI ŠO IETEIKUMU.

1. IEDAĻA

IETEIKUMI

A ieteikums. Trešo valstu multiemitentu stabilās kriptovalūtas shēmu nepieļaujamības Savienībā noteikšana

Ņemot vērā finanšu stabilitātes riskus, ko rada trešo valstu multiemitentu stabilās kriptovalūtas shēmas, tiek ieteikts Komisijai šādas shēmas neuzskatīt par atļautām pašreizējā MiCAR regulējuma ietvaros.

Ja Komisija uzskata citādi, uz šādām shēmām būtu jāattiecinā īpašs regulējums, ar kuru tiek noteikti atbilstoši aizsardzības pasākumi, piem., turpmākajos ieteikumos aprakstītie pasākumi. To mērķis ir nodrošināt konsekventus pasākumus visā Savienībā, lai efektīvi mazinātu identificētos finanšu stabilitātes riskus.

B ieteikums. Trešo valstu tiesiskā regulējuma līdzvērtības novērtēšanas sistēmas izveide

Lai novērstu regulējuma arbitražu, Komisijai tiek ieteikts izveidot sistēmu trešo valstu stabilo kriptovalūtu tiesiskā regulējuma MiCAR atbilstības novērtēšanai.

Komisijai tiek ieteikts ierosināt tiesību aktu grozījumus, lai:

- a) steidzami izveidotu sistēmu trešo valstu tādu normatīvo un uzraudzības regulējumu līdzvērtības novērtēšanai, ar kuru palīdzību reglamentē struktūras, kas sniedz kryptoaktīvu pakalpojumus, kā arī stabilās kriptovalūtas emitentus, kuru iezīmes ir līdzīgas aktīviem piesaistītiem žetoniem un elektroniskās naudas žetoniem. Šajā sistēmā būtu jāņem vērā riski, ko rada trešo valstu multiemitentu stabilās kriptovalūtas shēmas. Lai trešās valsts regulējumu novērtētu kā līdzvērtīgu Savienības regulējumam un lai nodrošinātu, ka tas nav mazāk stingrs kā MiCAR noteikumu prasības, būtu jāņem vērā šādi aspekti: prudenciālās un uzraudzības prasības; emitentam piemērojamie riska pārvaldības standarti, t. sk. stresa testi; turētāju tiesības veikt izpirkšanu par nominālvērtību un bez komisijas maksas, izņemot krīzes gadījumus; rezervju sastāvs; krīzes pārvaldības sistēmas (atveseļošanas un izpirkšanas plāni) un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas aizsardzības pasākumi. Būtu jāizvērtē arī trešās valsts tiesību akti banku jomā, jo īpaši aspekti, kas saistīti ar trešo valstu multiemitentu stabilās kriptovalūtas shēmām. Jo īpaši bankas, kas iesaistītas stabilās kriptovalūtas emisijā, nebūtu jāatbrīvo no sviras rādītāja, uz riskiem balstītām kapitāla prasībām un likviditātes prasībām;
- b) noteiktu, ka Komisija pati ir atbildīga par trešās valsts regulējuma līdzvērtības Savienības tiesiskajam regulējumam noteikšanu, lai izvairītos no tā, ka dažādas NKI sniedz potenciāli atšķirīgus novērtējumus par vienu trešās valsts regulējumu;
- c) pieņemtu pārejas posma regulējumu, saskaņā ar kuru NKI noteiktā termiņā pēc līdzvērtības regulējuma stāšanās spēkā jāpārskata trešo valstu multiemitentu stabilās kriptovalūtas shēmu emitentu visas esošās atļaujas, nosakot iespēju vajadzības gadījumā atļauju atsaukt.

C ieteikums. Sadarbības ar trešām valstīm uzlabošana

Lai nodrošinātu pārrobežu darbību monitorēšanu, Komisijai tiek ieteikts noslēgt starptautiskus sadarbības nolīgumus par trešo valstu multiemitentu stabilās kriptovalūtas shēmu pārraudzību.

D ieteikums. Rezerves aktīvu mobilitātes šķēršļu novēršana saistībā ar līdzekļu aizplūšanas pārrobežu riskiem

Papildus līdzvērtības novērtējumam Komisijai tiek ieteikts novērtēt tādu tehnisko un juridisko šķēršļu esamību un ekonomisko ietekmi, kas var kavēt rezerves aktīvu mobilitāti starp abu trešo valstu multiemitentu stabilās kriptovalūtas shēmā iesaistīto emitentu jurisdikcijām, ņemot vērā stabilās kriptovalūtas rezervju rebalansēšanas mehānismu.

Uzraudzības iestādei (EBI vai NKI) šāds novērtējums būtu jāņem vērā un savu uzraudzības darbību kontekstā jāturpina iespējamo šķēršļu monitorēšana.

E ieteikums. Grozījumi kritērijos, saskaņā ar kuriem žetonus klasificē kā nozīmīgus

Komisijai tiek ieteikts grozīt MiCAR 43. un 56. pantu, lai dalību trešo valstu multiemitentu stabilās kriptovalūtas shēmā skaidri iekļautu kā kritēriju, saskaņā ar kuru aktīviem piesaistītus žetonus un elektroniskās naudas žetonus klasificē kā nozīmīgus.

Nemot vērā proporcionalitātes principu, Savienības centralizēta uzraudzība pār trešo valstu multiemitentu stabilās kriptovalūtas shēmām vajadzīga, lai novērstu no šādām shēmām izrietošos īpašos finanšu stabilitātes riskus. Tāpēc šis kritērijs būtu jāapsver kopā ar citiem jau pastāvošajiem kritērijiem, novērtējot nozīmīgumu un noteiktos apstākļos pamatojot uzraudzības nodošanu EBI. EBI būtu jāpiedalās šāda kritērija izstrādē.

F ieteikums. Prudenciālo prasību uzlabošana

Papildus 17. apsvērumā minētajiem noteikumiem EBI tiek ieteikts atjaunināt pamatnostādnes un citus regulatīvos standartus, kas piemērojami Savienības emitentiem, kuri iesaistīti trešo valstu multiemitentu stabilās kriptovalūtas shēmās. Šiem atjauninājumiem būtu jāsniedz norādījumi iestādēm par to, kā novērtēt riskus, un jāpalīdz kalibrēt uzraudzības pasākumi, kas mazina šādus riskus un veicina uzraudzības konvergenci. EBI jo īpaši būtu jānodrošina, ka shēmām raksturīgās iezīmes tiek atspoguļotas likviditātes un kapitāla spriedzes testu scenārijos.

G ieteikums. Kriptoaktīvu pakalpojumu sniedzēju uzraudzības konverģences veicināšana

EVTI tiek ieteikts arī turpmāk veicināt kriptoaktīvu pakalpojumu sniedzēju uzraudzības pieeju konverģenci visā Savienībā, jo īpaši ņemot vērā aizstājamu stabilo kriptovalūtu pārrobežu izpirkšanas pieauguma risku saistībā ar trešo valstu multiemitentu shēmām.

H ieteikums. Gatavības pārrobežu darījumiem izvērtēšana

Savienības emitenta uzraudzības iestādei (EBI vai NKI) tiek ieteikts pieprasīt Savienības emitentiem sniegt pierādījumus par to, ka finanšu iestādes (gan Savienībā, gan trešās valstīs), kas atbalsta attiecīgās trešo valstu multiemitentu stabilās kriptovalūtas shēmas, var nekavējoties veikt aktīvu pārdošanu, apstrādāt pārrobežu līdzekļu pārvedumus un saglabāt piekļuvi starptautiskajām maksājumu sistēmām. Ja to pieļauj tiesību akti, kompetentajām iestādēm būtu arī jāiegūst informācija no attiecīgajām trešo valstu struktūrām, lai pārbaudītu rezervju efektīvu sadalījumu un spēju veikt tūlītējus līdzekļu pārvedumus.

I ieteikums. Kompetento iestāžu pilnīgas piekļuves attiecīgajiem datiem nodrošināšana

Savienības emitenta uzraudzības iestādei (EBI vai NKI) tiek ieteikts izmantot savas esošās uzraudzības pilnvaras saskaņā ar MiCAR 94. panta 1. punktu, lai:

- a) pieprasītu, ka struktūras, kas iesniedz pieteikumu tāda Savienības emitenta atļaujas saņemšanai, kurš iesaistīts trešās valsts multiemitentu stabilās kriptovalūtas shēmā, spēj konsekventi sniegt visaptverošus un ticamus datus, kas ļauj veikt efektīvu uzraudzību. Tam jāaptver savlaicīga un precīza informācija par žetoniem, kas ir apgrozībā Savienībā un ārpus tās, un par žetonu turētāju veidu (piem., māsasaimniecības, nefinanšu un finanšu iestādes);
- b) pieprasītu Savienības emitentiem sniegt detalizētus pārskatus par emitētajiem žetoniem, kā arī par rezerves aktīvu sastāvu un atrašanās vietu jurisdikcijās, kurās žetoni emitēti vai izplatīti, lai uzraudzības iestādes varētu novērtēt Savienībā esošo rezervju pietiekamību.

J ieteikums. Pārredzamības palielināšana ar informācijas atklāšanas palīdzību

Tiek ieteikts EVTI izdot norādījumus, ar kuriem standartizē Savienības emitentu, kas ir trešo valstu multiemitentu stabilās kriptovalūtas shēmu operatori, izmantoto balto grāmatu saturu, nodrošinot, ka tajās skaidri izklāstīti ar šādām shēmām saistītie specifiskie riski, tostarp to struktūra, pārvaldība un atkarība no trešo valstu struktūrām.

2. IEDAĻA**ĪSTENOŠANA****1. Definīcijas**

Šajā ieteikumā piemēro šādas definīcijas:

- a) "kriptoaktīvs" ir kriptoaktīvs, kas definēts MiCAR 3. panta 1. punkta 5) apakšpunktā;
- b) "kriptoaktīvu pakalpojumu sniedzējs" ir kriptoaktīvu pakalpojumu sniedzējs, kas definēts MiCAR 3. panta 1. punkta 15) apakšpunktā;
- c) "stabilā kriptovalūta" ir kriptoaktīvu apakšgrupa, kuras mērķis ir saglabāt stabilu vērtību, atbalstot to ar rezervēm, piem., skaidro naudu vai augsti likvīdiem finanšu instrumentiem, vai piesaistot to konkrētiem atsauces aktīviem;
- d) "aktīviem piesaistīts žetons" ir aktīviem piesaistīts žetons, kas definēts MiCAR 3. panta 1. punkta 6) apakšpunktā;
- e) "elektroniskās naudas žetons" ir elektroniskās naudas žetons, kas definēts MiCAR 3. panta 1. punkta 7) apakšpunktā;
- f) "trešo valstu multiemitentu stabilās kriptovalūtas shēma" ir stabilās kriptovalūtas emisijas modelis, kurā Savienībā bāzēts emitents sadarbojas ar ārpus Savienības emitentu, lai kopīgi emitētu elektroniskās naudas žetonus vai aktīviem piesaistītus žetonus, kam ir vienādas tehniskās īpašības un ko uzskata par savstarpēji aizstājamiem, un kurā emitenti darbojas dažādās jurisdikcijās, rezerves sadalot šajās jurisdikcijās;
- g) "kompetentā iestāde" ir kompetentā iestāde, kas definēta MiCAR 3. panta 1. punkta 35) apakšpunktā;
- h) "emitents" ir emitents, kas definēts MiCAR 3. panta 1. punkta 10) apakšpunktā;

- i) “noguldījums” ir noguldījums, kas definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/49/ES 2. panta 1. punkta 1) apakšpunktā ⁽⁶⁾;
- j) “rezerves” ir aktīvu rezerve, kas definēta MiCAR 3. panta 1. punkta 32) apakšpunktā;
- k) “rebalansēšanas mehānisms” ir sistēma vai process, kas ļauj pārvest rezerves starp jurisdikcijām, lai apmierinātu žetonu izpirkšanas pieprasījumus;
- l) “kreditīestāde” ir kreditīestāde, kas definēta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 575/2013 ⁽⁷⁾ 4. panta 1. punkta 1) apakšpunktā un kurai piešķirta atļauja saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2013/36/ES ⁽⁸⁾.

2. Īstenošanas kritēriji

Uz šī ieteikuma īstenošanu attiecas šādi kritēriji:

- a) pienācīga vērība jāpievērš proporcionalitātes principam, ņemot vērā katra ieteikuma mērķi un saturu;
- b) īstenojot ieteikumus, jāņem vērā visas trešo valstu multiemitentu stabilās kriptovalūtas shēmas;
- c) jānovērš regulējuma arbitrāžas iespēja.

3. Pārskatu sniegšanas termiņi

Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1092/2010 17. panta 1. punktu adresātiem jāpaziņo Eiropas Parlamentam, Padomei, Komisijai un ESRK par darbībām, kas veiktas, reaģējot uz šo ieteikumu, vai jāpamato jebkāda bezdarbība. Adresātiem jāsniedz šādi paziņojumi, ievērojot šādus termiņus.

- 1. A ieteikums
Līdz 2025. gada 31. decembrim attiecīgajām iestādēm tiek lūgts sniegt ESRK un Padomei pārskatu par A ieteikuma īstenošanu.
- 2. B ieteikums
Līdz 2026. gada 31. decembrim attiecīgajām iestādēm tiek lūgts sniegt ESRK un Padomei pārskatu par B ieteikuma īstenošanu.
- 3. C ieteikums
Līdz 2026. gada 31. decembrim attiecīgajām iestādēm tiek lūgts sniegt ESRK un Padomei pārskatu par C ieteikuma īstenošanu.
- 4. D ieteikums
Līdz 2026. gada 31. decembrim attiecīgajām iestādēm tiek lūgts sniegt ESRK un Padomei pārskatu par D ieteikuma īstenošanu.
- 5. E ieteikums
Līdz 2026. gada 31. decembrim attiecīgajām iestādēm tiek lūgts sniegt ESRK un Padomei pārskatu par E ieteikuma īstenošanu.
- 6. F ieteikums
Līdz 2026. gada 31. decembrim attiecīgajām iestādēm tiek lūgts sniegt ESRK un Padomei pārskatu par E ieteikuma īstenošanu.
- 7. G ieteikums
Līdz 2027. gada 31. decembrim attiecīgajām iestādēm tiek lūgts sniegt ESRK un Padomei pārskatu par G ieteikuma īstenošanu.

⁽⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/49/ES (2014. gada 16. aprīlis) par noguldījumu garantiju sistēmām (OV L 173, 12.6.2014., 149. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/49/oj>).

⁽⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 575/2013 (2013. gada 26. jūnijs) par prudenčuālajām prasībām attiecībā uz kreditīestādēm, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 (OV L 176, 27.6.2013., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/575/oj>).

⁽⁸⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/36/ES (2013. gada 26. jūnijs) par piekļuvi kreditīestāžu darbībai un kreditīestāžu prudenčuālo uzraudzību, ar ko groza Direktīvu 2002/87/EK un atceļ Direktīvas 2006/48/EK un 2006/49/EK (OV L 176, 27.6.2013., 338. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2013/36/oj>).

8. H ieteikums
Līdz 2026. gada 31. decembrim attiecīgajām iestādēm tiek lūgts sniegt ESRK un Padomei pārskatu par H ieteikuma īstenošanu.
 9. I ieteikums
Līdz 2026. gada 31. decembrim attiecīgajām iestādēm tiek lūgts sniegt ESRK un Padomei pārskatu par I ieteikuma īstenošanu.
 10. J ieteikums
Līdz 2026. gada 31. decembrim attiecīgajām iestādēm tiek lūgts sniegt ESRK un Padomei pārskatu par J ieteikuma īstenošanu.
4. **Monitorēšana un novērtējums**
 1. ESRK Sekretariāts:
 - a) palīdz adresātiem, t. sk., nodrošinot koordinētu pārskatu sniegšanu un nodrošinot attiecīgus paraugus, un vajadzības gadījumā precizējot pārskatu sniegšanas kārtību un grafiku;
 - b) pārbauda, vai adresāti izpilda ieteikumus, t.sk., pēc to lūguma sniedzot palīdzību adresātiem, un sniedz pārskatu par izpildi ESRK Valdei.
 2. ESRK Valde izvērtēs darbības un pamatojumus, par kuriem ziņojuši adresāti, un vajadzības gadījumā var lemt par to, ka šis ieteikums nav īstenots un adresāti nav pienācīgi pamatojuši savu bezdarbību.

Frankfurtē pie Mainas, 2025. gada 25. septembrī

ESRK Valdes vārdā –
ESRK sekretariāta vadītājs
Francesco MAZZAFERRO